

Sporazum med Francozi in Japonci

Francozi so se vdali japonskemu pritisku in dovolili japonskim četam vkorakanje v Indokino — Japonske čete so od davi že na pohodu — Namen Japoncev je na ta način odrezati Kitajsko tudi na tej strani od zveze z ostalim svetom

TOKIO, 23. septembra. DNB. Zunanje ministrstvo objavlja uradno, da je japonski zunanji minister Macouka pričel v mesecu avgustu s Francozi pogajanja, katerih cilj je bil pospešiti odločitev japonsko-kitajske vojne in doseči podlago za končno pomiritev in ureditev Daljnega vzhoda. Sedaj je na podlagi teh pogajanj dosežen sporazum, po katerem more Japonska izvesti v Indokini in iz nje vojaške operacije proti Kitajski. V ta namen so stopilizastopniki japonske vojske v stik z zastopniki francoskih čet v Indokini, da bi se določile še podrobnosti. Včeraj je bil podpisan sporazum.

ŠANGAJ, 23. sept. CNP. Sporazum med Japonsko in Francijo o Indokini je že podpisan. Japonska dobi v Indokini tri oporišča s pravico, da ima v vsakem po 1000 mož. Nadalje ima Japonska pravico prehoda za svoje čete iz južne Kitajske po odreditvi poti. Kot tretja točka je japonska pravica, da izkrci večje število čet v Haiphongu.

TOKIO, 23. sept. Reuter. Davi so pričele japonske čete mirno korakati skozi francosko Indokino proti severu, kakor je bilo določeno po sporazumu, doseženem po dolgotrajnih francosko-japonskih pogajanjih v Hanoju. Pri prekoračenju meje je nastal zaradi nesporazuma incident, ki pa je bil takoj poravnal.

TOKIO, 23. sept. V zvezi z japonsko-francoskim sporazumom so pričele danes japonske pomorske in kopnene bojne sile

pohod proti Indokini. Med francoskimi in japonskimi prednjimi stražami je nastala manjša praska.

Sodelovanje USA in SSSR proti Japonski

TOKIO, 23. sept. ZPV. Japonski tisk se bavi obširno z vprašanjem Indokine in pravi, da so se odnosi med Japonsko in Indokino poslabšali zaradi angleških in ameriških intrig. Iz Hongkanga pa poročajo, da zbirajo Kitajci na meji Indokine vedno večje čete, pripravljene da vdvo v to francosko kolonijo, ako bi vanjo vkorakali Japonci. Kakor poročajo dalje japonski listi, je dovolila Amerika

nov vojni kredit maršalu Čangkajsku, in sicer v prvi vrsti za nabave vojnega materiala v Zedinjenih državah Severne Amerike. Ta vojni material prevažajo iz Amerike na Kitajsko čez Vladivostok. Iz tega sklepajo japonski listi, da obstoja že sedaj tiho sodelovanje Amerike in Sovjetske zveze proti Japonski, da pa se plečejo za kulisami še tesnejše vezi z istim namenom.

Konec rimskih posvetovanj

Von Ribbentrop se je včeraj odpeljal zopet domov — Razgovori so se nanašali na vprašanja nadaljevanja vojne proti Angliji in na politična vprašanja, ki so s tem v zvezi

RIM, 23. sept. ZPV. Nemški zunanji minister von Ribbentrop je imel v soboto in včeraj dopoldne še več konferenc z italijanskim zunanjim ministrom grófom Ciano. Včeraj kmalu popoldne je bil von Ribbentrop skupaj s Ciano tretjič pri Mussoliniju, od katerega se je ob tej priliki tudi poslovil. Po kosilu v Golfklubu se je nemški zunanji minister s svojim spremstvom z oklepnim vlakom odpeljal iz Rima nazaj v Nemčijo.

REZULTATI RIMSKIH POSVETOVANJ

RIM, 23. sept. Ass. Press. O sklepih rimskih posvetovanj ni bilo izdano nobeno uradno poročilo, iz katerega bi bilo razvidno, na kaj so se nanašala. Vendar je bilo mogoče iz raznih virov ugotoviti, da so se nanašala pred vsem na položaj, ki je nastal z nadaljnjim razvojem vojne z Anglijo in terja razne nove ukrepe tako vojaškega kakor diplomatskega ter sploh političnega značaja. Pred vsem gre državam osi za likvidiranje Anglije v Sredozemlju. V ta namen je treba osvojiti pred vsem Gibraltar in Suez. Glede prvega naj bi sodelovala Španija, ki bi zato dobila francoski Maroko, glede drugega pa je treba zasesti francosko Sirijo, od koder bi Italijanske čete lahko pričele ofenzivo proti Palestini in čez Palestino proti Suez, med tem ko bi italijanska vojska napredovala dalje v Egipt tudi iz

Ltblje. Pri tem pa igra važno vlogo vprašanje odločitve Egipta in vprašanje zadržanja Turčije v zadevi Sirije. Tu je treba torej rešiti važna diplomatska vprašanja. Z odvojitvijo Gibraltarja in Sueza bi bila italijanska mornarica osvobodena angleške obkrožitve v Sredozemlju in bi lahko odšla na pomoč Nemcem za napad na Anglijo. Z osvojitvijo Sueza pa bi Italija dobila zopet zvezo s svojo vzhodno Afriko, katere sedaj nima in je popolnoma odrezana od ostalih italijanskih posesti. S tem bi se pa Italija in Nemčija osvobodili tudi angleške blokade Evrope. To so bila najvažnejša posvetovanja v Rimu. Mimo tega so razpravljali še o vprašanju zadržanja Sovjetske zveze in vprašanju položaja na evropskem jurgovzhođu. Rezultate teh posvetovanj bodo pokazali najbrže prihodnji dnevi.

RIM, 23. sept. CNP. Štiridnevna konferenca med von Ribbentropom in Mussolinijem je po mišljenju diplomatskih krogov prinesla sporazum o razdelitvi afriških kolonij po vojni med Italijo, Nemčijo, Španijo in Portugalsko. Italijanski listi svarijo Egipt, da je že čas, da prekine vse zveze z Veliko Britanijo. — Misli se, da bo Španija kmalu šla v vojno s takojšnjim napadom na Gibraltar. V odprtem pismu kralju Faruku, ga »Il Messaggero« poziva, da napove vojno Italiji, ali pa prelomi z Veliko Britanijo.

RIM, 23. sept. ZPV. Na uradnem mestu odločno zavračajo kot neresnične vse tuje vesti, da so na sestanku ob priliki obiska von Ribbentropa razpravljali tudi o sklepanju novega protikominternskega pakta. Prav tako pa zavračajo kot smešne tudi govorice, po katerih naj bi se snoval nekak blok totalitarnističnih velesil Nemčije, Italije, Japonske in Sovjetske unije, niso pa spet resnične angleške vesti, da so nastali med velesilama osi in Sovjetsko zvezo spori.

Drevi bo govoril angleški kralj

LONDON, 23. sept. Reuter. Angleški kralj bo spregovoril imperiju danes ob 6. zvečer srednjeevropskega časa z vseh angleških radijskih postaj.

SKRIVNOSTNA POTOPITEV ŠPANSKEGA PARNIKA

GIBRALTAR, 23. sept. CNP. Britanske pomorske oblasti so identificirale italijansko podmornico, ki je v četrtek jutraj torpedirala pri severozahodni španski obali španski parnik »Almirante Carranza«. Samo en član posadke se je rešil. Le-ta se je izkrcal v La Corunni. Izjavil je, da so mu člani posadke podmornice vrgli v rešilni čoln več paketov italijanskih cigaret. Verjetno se je podmornica zmotila ter namesto nekega angleškega parnika torpedirala španski.

V ITALIJI NAPOVEDUJEJO VSTAJO V ANGLIJI

TURIN, 23. septembra. Stefani. »Gazeta del Popolo« je objavila uvodnik, v katerem pravi, da žive prebivalci Londona bedno po predorih podzemeljske železnice, medtem ko se skrivajo angleški lordi v dobro in udobno urejenih zakloniščih. To je pojav, ki ga pozna tudi Evropa in proti kateremu se bojujeta velesili osi, hoteč dati ljudstvu novo ureditev. List meni, da bodo nemški napadi na Anglijo izzvali tam vstajo revnega ljudstva proti bogatašem, kar bo povzročilo končni poraz angleške plutokracije.

ROMUNI DEMANTIRAJO INCIDENTE

BUKAREŠTA, 23. sept. ZPV. Na uradnem romunskem mestu odločno demantirajo trditve o novih spopadih med romunskimi in sovjetskimi četami na meji v Moldaviji. Zatrjujejo, da so vse zadevne vesti tujega tiska popolnoma izmišljene.

DALADIER PRVIČ ZASLIŠAN

ZENEVA, 23. sept. DNB. Kakor poročajo iz Vichyja, je bil bivši francoski ministrski predsednik Daladier v soboto prvič zaslišan pred sodiščem za vojne krivce v Riomu. Daladier je bil pripeljan na zaslišanje močno zastražen iz gradu Chasseron, kjer je zaprt že od 17. julija.

PRISTANEK DVEH ANGLEŠKIH LETAL NA ŠVEDSKEM

STOCKHOLM, 23. sept. DNB. Na švedskem sta morali prisilno pristati dve angleški vodni letali. Eno letalo je pristalo na nekem jezeru, a se je pri tem poškodovalo. Orožniki so posadko prijeli in jo internirali. O drugem letalu še ni podrobnih vesti.

AVSTRALSKÉ VOLITVE

MELBOURNE, 23. sept. Reuter. Vlada je dobila doslej pri federalnih volitvah večino s 3 mandati.

Američani so glede Angije optimisti

Pravijo, da se neposredni napad ne bi posrečil, ker so angleške obale silno utrjene — Vojna bo po tej sodbi še zelo dolgotrajna

NEW YORK, 23. sept. CBC. Vojaški strokovnjaki, ki se mude kot nevtraleci v Angliji, pravijo, da so Nemci sicer zbrali ogromne sile na severni obali Francije, Belgije, Holandije in Nemčije, da pa vendar ni popolnoma gotovo, ali bodo poizkusili splošni direktni napad na Anglijo ali ne. Dejstvo je, da je angleško letalstvo, pa tudi ladijsko topništvo povzročilo velika razdelanja med nemškimi pripravami za napad, vendar ta razdelanja vsaj doslej še niso taka, da Nemci napada ne bi mogli poizkusiti. — Napad Nemci torej lahko prično, toda priprave Anglije za njeno obrambo pred nemškimi neposrednim napadom so zlasti v zadnjih tednih tako napredovale, da je popolnoma izključeno, da bi se nemški napad posrečil, tudi ako bi Nemcem uspelo izkrcati se na posameznih mestih angleške obale. Strokovnjaki pravijo, da so cel del obale tako podmlatirani, da bi takoj zleteli v zrak, čim bi stopili na nje nemški

vojaki. Mimo tega so po vsej obali močne utrdbe, ki segajo še daleč v notranjost in se grade stalno še nove. Ni verjetno, da bi se kakšni skupni Nemcev, ki bi se izkrcali na tleh Anglije, uspelo še kdaj vrniti se v Nemčijo. Zaradi tega vlada v Angliji optimistično razpoloženje, kljub neprestanemu nemškemu letalskemu bombardiranju. London se ne bo nikdar vdal, tako je naglasil tudi londonski župan v svojem govoru v soboto zvečer.

Potopljen parnik z angleškimi otroci

LONDON, 23. sept. Reuter. Prve žrtve med otroki, ki so jih poslali v Kanado, so padle ob priliki torpediranja angleškega parnika 750 km daleč na Atlantiku. Proti večeru v soboto, ko je bilo morje silno nemirno ter vreme deževno s točo, je nemška podmornica brez opomina torpedirala angleški parnik. Od okoli 400 potnikov

žer. Tuji opazovalci njegovi izjavi verujejo, ker vidijo razpoloženje londonskega bejalstva. Angliji se bo po ameriškem mnenju na vsak način posrečilo obraniti se nemških napadov, to pa bo že samo po sebi pomenilo, da se bo vojna nadaljevala in da bo Anglija lahko organizirala vse svoje ogromne imperijalne sile za prehod iz defenzive v ofenzivo. — Američani se zaradi tega ne boje za usodo Anglije, pač pa naj jo dalje podpirajo.

jih je 294 utonilo. Od 90 otrok, kolikor jih je bilo s posebnim spremstvom poslanih v Kanado, se jih je rešilo samo 7. Londončan Greeman, ki je bil že v zadnji vojni ter je tudi sedaj na fronti, je izgubil vseh 5 sinov. Reševanje je otežkočala tema, toča in viharno morje. Preživele je vzel na krov neki angleški rušilec.

Borba za odločitev Egipta

Kriza v vladi zaradi zahteve savdistične stranke, da Egipt napove Italiji vojno, je že rešena — Odprto pismo bivšega italijanskega poslanika kralju Faruku

KAHIRA, 23. sept. Reuter. Egiptska vlada se je rekonstruirala, ker so odstopili 4 ministri stranke Saudi. Slednji so zahtevali takojšnjo napoved vojne Italiji. Ministrski predsednik potuje po zapadnih krajih, kjer ogleduje obrambne priprave.

KAHIRA, 23. sept. Reuter. V zvezi z italijansko ofenzivo proti Egiptu je nastala v egiptski vladi kriza. Štirje člani savdistične stranke so odstopili kot ministri. Savdistična stranka pod vodstvom Ali Maher paše zahteva, da Egipt napove Italiji vojno. Kralj Faruk je že imenoval štiri nove ministre. Iz poučenega vira se je izvedelo, da vlada pri sedanjem položaju še noče storiti kakih definitivnih sklepov, ampak hoče še počakati, da bo videla razvoj položaja in se šele nato odloči. Odstopili

so finančni minister Nokrasi, prometni minister Mahmud Galeb, trgovinski minister Abdel Hadi in minister brez listnice Ali Ajub.

ATENE, 23. sept. ZPV. Po poročilih preko Damaska so angleški vojaki zamenjali egiptsko stražo na dvoru kralja Faruka.

RIM, 23. sept. Stefani. „Il Messaggero“ je objavil odprto pismo bivšega italijanskega poslanika v Kahiri, Roberta Cantalupa, ki ga je naslovil na egiptskega kralja Faruka. V pismu pravi Cantalupa, da je dobro poznal pokojnega kralja Fuada, ki mu je popolnoma zaupal. Poslanik pravi dalje, da je Anglija hotela svoječasno izvesti spor med Egiptom in Italijo s tem, da je priključila Solum Egiptu. Ta Solum je sedaj Italija spet okupi-

rala in Anglija se sedaj trudi prepričati Egipt, da je Italija njegova sovražnica, dočim je resnica ta, da ima Egipt le enega samega sovražnika, a ta so Angleži. Čemu naj bi se zato Egipt spuščal v vojno proti prijateljskemu narodu? To bi pomenilo braniti interese sovražnika Egipta. Mussolini se trudi na vse načine, da obvaruje Egipt pred nesrečo vojne. Italija tega načela s tem, da je prenesla boj na egiptsko ozemlje, ni prekršila. Egipt naj sedaj še sam izkoristi ta zgodovinski trenutek za to, da se osvobodi položaja angleške kolonije. Italija je vedno pripravljena, Egiptu pri tem boju pomagati. Poslanik poziva kralja, naj napravi odločilno gesto. V vprašanju je njegova odgovornost.

Vojna med Angleži in Italijani

RIM, 23. sept. Stefani. Italijansko vrhovno vojno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno poročilo: Naše letalstvo je bombardiralo vojaške naprave v Marsa Matruhu. To bombardiranje je bilo zelo natančno in silno. Opazili smo mnogo požarov na vojaških stavbah, ki so bile zadete in porušene z bombami italijanskih letal. To bombardiranje se je izvedlo kljub močnemu delovanju protiletalskih baterij. Lovska letala nasprotnika se niso pokazala. Tudi to dejstvo dokazuje popolni uspeh naših operacij in zmedo, ki je nastala pri sovražniku. Naši oddelki so bombardirali vzhodno od Marsa Matruha letališča v Matan Bagusu in v El Dagiju ter železniško postajo in pristanišče v tem zadnjem mestu. Sovražna letala so ponoči bombardirala Sidi Barani, Tobruk in Derno, naredila pa niso nobene znatne škode. Bilo je nekoliko ranjenih. Zdi se, da je eno sovražno letalo bilo zbito po protiletalskih topovih. Naši letalski oddelki so močno bombardirali Aleksandrijo. Bomba velikega kalibra je zadela eno ladjo. Drug zračni oddelek je bombardiral petrolejske naprave v Haifi in zadela neko kladivo in rafinerijo. Bombe so povzročile požare. Vsa letala so se vrnila domov. V Rdečem morju so naša letala izvedla napad na konvoj, katerega je spremljalo nekoliko križark in protitorpedovk. Zadeči sta bili dve ladji in hudo poškodovani. Vsa naša letala, ki so se udeležila bojev nad Isiole v Keniji, so se vrnila. V tem boju je bilo zbito eno sovražno letalo. Sovražna letala so izvedla nekoliko napadov v Somaliji in večkrat bombardirala vas Brugano, kjer sta bili ranjeni dve osebi. Letala so metala bombe tudi na ozemlje pri Kizimaji jugozahodno od Berbere. Pri napadu na Massauo ni bilo niti žrtev niti škode. Protiletalsko topništvo je sestrelilo eno sovražno letalo, katerega posadka je bila zajeta.

KAHIRA, 23. sept. Reuter. Angleško letalstvo je bombardiralo Sidi el Barani, kjer je bil zadet velik bencinski tank. Drugih dogodkov ni.

Mariborska napoved. Spremenljivo oblačno in nekoliko vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 25,7, danes najnižja 12,5, opoldne 21. Padavin od sinočnjega dežja 30,3 mm.

Borza, Curih, 23. sept. Devize. Pariz 9,85, London 16,55, Milan 22,12½ Berlin 175,30.

Šahovsko prvenstvo SSSR

Vodstvo je prevzel mojster Smislov MOSKVA, 23. sept. V soboto zvečer je bilo v turnirju za prvenstvo Sovjetske Rusije odigrano 13. kolo, ki ni dalo posebnih presenečenj. Prva sta zaključila Makagonov in Bondarevski, ki sta se po zamenjavi figur zedinila po 21 potezi na remis. Z neodločenim rezultatom je končala tudi partija Kotov-Botvinnik ter partiji Konstantinopolski-Lilienthal in Petrov-Lisic, dočim je Gerstenfeld porazil Mikenasa. Ostale partije pa so bile prekinjene.

Sinoči pa so bile odigrane nekatere prekinjene partije. Tu je bil najbolj presenetljiv uspeh mladega moskovskega mojstra Vasilija Smislova, ki je dobil prekinjene partije proti Petrovu, Stolbergu in Panovu ter se iz srednjih vrst nenadoma pomaknil na 8. mesto.

Po 13. kolu so trenutno v vodstvu Smislov 9½, Bondarevski in Lilienthal 9, Botvinnik in Makagonov 8½, Keres in Boleslavski 8 točk itd.

Angleški napadi na celinsko obalo

Tudi v soboto in nedeljo so se nadaljevali nemški letalski napadi na Anglijo, posebno na London

LONDON, 23. sept. Reuter. Angleška letala so spet ves dan in celo noč napadala devet pristanišč na francoski obali, kjer imajo Nemci zbrane čolne in ladje za prevoz. V Boulogni je bil zadet bencinski tank. Požar se je videl daleč notri v Anglijo. V Dunkerqueu sta nastala dva velika požara, prav tako v Calaisu. V daljavi 500 km ob obali so angleška letala pustila sledove požarov in rušenj. Veliko ladij je bilo zadetih. Napaden je bil tudi konvoj nemških ladij.

LONDON, 23. sept. AA. Reuter. T današnjem poročilu letalskega ministrstva je rečeno, da so v teku minuli noči posamezna sovražna letala izvršila sukcesivne napade. Glavni predmet napadov je bil znova London. Škoda je nastala na privatnih hišah in industrijskih zgradbah. Bilo je tudi nekaj smrtnih žrtev. — Bombe so bile vržene tudi na nekatera mesta na jugovzhodu. V treh mestih so bile podrtje hiše. Nekoliko bomb je bilo vrženih tudi na druge kraje. Škoda je

majhna, prav tako majhno število žrtev.

BERLIN, 23. sept. DNB. V noči od sobote na nedeljo so nemški bombniki ponovno vršili napade na angleško prestolnico. Nastali so požari v centralnih delih, predvsem seveda zahodno od londonske City. Opazili so se tudi požari v Abelsovih dokih. Bombardirana so bila naselja in naprave ob ustju Temze. Kljub živahni delavnosti angleškega protiletalskega topništva, reflektorjev in angleških letal, so se vsi nemški bombniki vrnili domov. Nocoj se nad Nemčijo niso opazila nobena angleška letala. Vrgla so nekoliko bomb samo v Belgiji, kjer so bombe padle na njive in travnike. Zadnji popoldanski nemški polet na Anglijo so bili venčani z natrtnimi uspehi, ki so nesporno ugotovljeni. Napravljena škoda je znatna. V Londonu v neposredni bližini velikega ovinka Temze so bile vržene bombe najtežjega kalibra na važne cilje. Včeraj dopoldne so nemški bombniki preleteli Kanal z nalogo, da bombardirajo vo-

jaške cilje v južni Angliji. Pri tej akciji je prišlo do spopada v zraku.

BERLIN, 23. septembra. CNP. V Berlinu je bil danes ponoči dan dveurni alarm. Preko Holandske so prišle tri eska drilje angleških bombnikov; ena je prišla nad Berlin, ni pa metala bomb. Od 10 nemških tovarov za sintetični bencin, je bilo dostej 9 napadenih.

BERLIN, 23. septembra. DNB. V teku današnje noči so britanski bombniki v treh močnih formacijah čez Holandijo izvršili napad na severno Nemčijo. Neko število bombnikov je prišlo do Brandenburg. Pri Potsdamu jih je sprejel ogenj protiletalskih baterij, ki branijo Berlin. Na več krajih so se bombniki borili z nemškimi lovci, ki branijo Berlin ponoči. Zaradi močnega ognja protiletalskega topništva se Angležem ni posrečilo prebiti obrambnega pasu Berlina. Potem, ko so vrgli nekaj svetlečih bomb, so se oddaljili. Eksplozivna bomba ni bila vržena nobena.

Zasedba prve cone v Dobrudži

SOFIJA, 23. sept. ZPV. Poveljstvo tretje armade je izdalo uredno poročilo, v katerem pravi, da je bolgarska vojska prešla dosedanje mejo v Dobrudži v dvanajstih kolonah vse od Donave do Črnege morja ter zasedla prvo cono po romunski vojski izpraznjene južne Dobrudže. Zasedba se je izvršila brez vsakega incidenta. Celokupno prebivalstvo te cone je sprejelo prihod romunske z nepopolnim navdušenjem. Premik bolgarskih čet je bil tako nagel, da je vzbudil povsod veliko občudovanje. V soboto popoldne je slovesno vkorakal v Dobrudžo tudi novi njen guverner, general Popov. Pri spel je najprej v Bačik, nakar je nadalje-

val pot v Dobrič. V Bačiku so bili pri sprejemu zbrani vsi Bolgari. Generala je pozdravil uradno novi bačički župan s kruhom in soljo. General je korakal v mesto peš pred vojsko in godbo. Čim je prestopil mestno mejo, so ga ljudje dvignili na ramena in ga dalje nesli v mesto. Za štabom so korakali tudi vojaški odposlanci Italije, Nemčije in Madžarske, kakor tudi tuji časnikarji. Na glavnem trgu, ki je bil ves okrašen s cvetjem in zastavami, je bil nato defile. Včeraj je prispele v Bačik tudi bolgarsko letalstvo, dočim je četa mornarice prispela že prej po morju na treh torpedovkah in na motornih čolnih.

Organiziranje vstaje proti Italiji

RIM, 23. sept. DNB. »Popolo di Roma«, piše, da je Anglija odredila transjordanскому emiru Abdulahu nalogo, da zaneži med arabskim svetom vstajo proti Italijanom. Abdulah polzkuša sedaj vse, da bi izvršil to svojo nalogo, za katero je od Angležev bogato plačan, toda pri drugih arabskih voditeljih emir Abdulah ne uživa posebnih simpatij, zlasti pa ne pri kralju Ibnu Savdu.

POTOPLJENA ANGLESKA BOJNA LADJA

LONDON, 23. sept. Reuter. Potopljena je bila manjša angleška bojna ladja »Dun-dee«. Vseh 100 mornarjev je bilo rešenih.

AMERIŠKI UGRABITELJI PREJETI

RIVER PINE, Kalifornija, 23. sept. CNP. Policija je ujela bandite, ki so pred nekaj dnevi ugrabili 3-letnega sina pariškega grofa de Tristana.

ARETACIJE V URUGVAJU

NEW YORK, 23. sept. Reuter. V Uruguaju so zaprli nekaj voditeljev nacističnega pokreta ter jih obtožili delovanja proti državi.

EKSPLOZIJA V ŠPANJI

MADRID, 23. sept. Reuter. Gozdni požar v Antiquerri je povzročil eksplozijo municijskega skladišča.

Razselitev v Transilvaniji nemogoča

RIM, 23. sept. ZPV. V neki izjavi, ki jo je dal predsednik madžarske vlade grof Teleki budimpeštanskemu dopisniku lista »Il Giornale d'Italia«, je opozoril na velike težkoče, na katere bi naleteli, ako bi hoteli preseliti transilvansko prebivalstvo na podlagi nove razmejitev. Teleki pravi, da je taka razselitev Madžarov in Romanov, ki bi ustvarila iz sedanje državne tu-

di etnično mejo, docela nemogoča, pravi pa, da se skupine po 30 do 40 tisoč ljudi morejo preseliti iz romunskega dela v madžarskega, ali narobe. Problem Transilvanije se da zato rešiti samo na ta način, da se najde složno sodelovanje vseh narodnostnih skupin takmakajšnjega prebivalstva.

Bilanca šesttedenskega uničevanja

BERLIN, 23. sept. DNB. Od 10. avgusta dalje je nemško letalstvo vrglo 23 milijonov km bomb raznih kalibrov na vojne objekte v Veliki Britaniji. V teku zadnjih šest tednov je vršenih 8 milijonov kg bomb ob pribliki 200 napadov na glavne angleške luke. V istem času je izvršenih 700 napadov na letališča, tovarne in industrijska podjetja v južni in srednji Angliji, računajoč pri tem tudi London. Ob tej priliki je vrženih 15 milijonov bomb. V teku teh akcij je uničenih ali poškodovanih 6000 tovarov ali industrijskih podjetij, od katerih jih je 1400 v samem Lon-

donu. Dvajset odstotkov električnih in plinskih central je v angleških mestih uničenih ali poškodovanih. Počeg tega je več prometnih prižišč ter več 100 km tako uničenih, da ne bodo mogla več služiti za reden promet. Samo v Londonu so uničene 4 glavne postaje in zašuta tri važna križišča podzemne železnice. Zaradi požarov je nastala škoda za poldrugo milijardo nemških mark v skladiščih žita in drugih živil. To je bilanca šesttedenskega uničevanja britanskega vojnega gospodarstva.

Pomorska bitka med Francozi in Angleži

BERLIN, 23. sept. ZPV. Tu se je razširila govorica, da se je v soboto vnela srdita bitka med skupino angleških in skupino francoskih vojnih ladij ob obali francoskega Maroka. Francoske ladje so bile pri tem prisiljene zateči se nazaj v pristanišče Casablanca.

NEW YORK, 23. sept. ZPV. O sobot-

nem spopadu med angleško in francosko vojno mornarico ob obali Maroka ni nobenih podrobnejših poročil, razen tega, da so se francoske vojne ladje morale umakniti v Dakar. Ena francoska vojna ladja je baje zelo nevarno poškodovana. Poškodovano jo je angleško ladijsko topništvo.

Novice

Nova prosvetna postojanka na Kozjaku

Krasno vreme je včeraj kronalo delo Ivana Robnika in CMD, ko so otvarjali narodno šolo CMD pri Sv. Treh kraljih. Pri otvoritvi tretje šole CMD na grebenu Kozjaka se je zbralo veliko ljudi. Opazili smo prvomestnika CMD inž. Mačkovška iz Ljubljane, banskega šolskega nadzornika Milka Jegliča, okrajnega šol. nadzornika Lodranta, okrajnega podnačelnika Šego, marenberškega župana Ternika, člane gl. odbora CMD gg. Gradna, Ivana Prekorška, Simona Dolarija, dr. Rebernika in Ivana Tomažiča. Sokolsko župo Maribor je zastopal Martin Mastrijak, sokolska društva Ma-

renberg-Vuhred inž. Pahernik, Slovenjgradec V. Cilenšek in Ruše Janko, žensko društvo Maribor ga. Lipoldova, Jug. žensko zvezo ga. Engelmana, Jadransko stražo dr. Lipold, NO Maribor dr. A. Dolar, SPD Maribor dr. Bergeč in dr. Orožen. Po lepo odigrani otvoritvi malih harmonikarjev, pod vodstvom šol. upr. Škrabla, je marenberški kaplan Dušan Dokša opravil službo božjo in blagoslovitvene obrede, nakar je spregovoril prvomestnik CMD inž. Mačkovšek in poudaril pomen narodnega dela ob severni meji. Pomen šole in pa velike za- sluge g. Ivana Robnika, brez katerega bi

šole gotovo ne bilo, so poudarjali nadaljnji govorniki gg. učitelj Ridel, banski šolski nadzornik Jeglič, župan Ternik, ga. Engelmana in inž. Pahernik. S slavnostjo so bili poslani brzojavni pozdravi kraljevskemu domu, otvoritev pa je brzojavno pozdravil prosvetni minister dr. Korošec. V teku popoldneva se je razvila veselica, pri kateri je bil posebno opazen nagovor g. Robnika delavcem, ki so šolo zgradili. Večina izletnikov je pravčasno prišla na vlak, tako da je ni ujel dež, ki je kakor naročen začel padati, ko je bila slavnost že zdavnaj končana.

Slavnostna otvoritev petanjskega mostu

Včeraj je bila slavnostna otvoritev novega železobetonskega mostu na Muri pri Petanjcih. Udeležila se ga je velika množica ljudi ter društev. Most sam je bil okrašen s slavloloki, cvetjem in zastavami. Na sredi mostu je bil postavljen oltar, ob katerem so bili sedeži za odličnike. Svečanosti je otvoril predsednik slavnostnega odbora soboški župan Ferdinand Hartner. — Za njim je govoril ban dr. Natlačen. Razložil je, zakaj se je banovina odločila za postavitev novega mostu. Poudaril je gospodarski pomen novega mostu in izrazil mnenje, da bodo v bodoče boljše prometne zveze vplivale ugodno tudi na cene v Prekmurju in

se bodo morali razni prekupčevalci zadovoljiti z manjšim dobičkom. Mostu nikoli ne bi bilo, če bi vladali nad Prekmurjem še tuji gospodari. Ban je iznesel tudi podatke o novem mostu. Nato je mariborski škof dr. Tomažič opravil sveto mašo in blagoslovitev. O pomenu novega mostu pa je govoril g. Bajlec. Po otvoritvi mostu in defileju društev je bilo skupno kosilo, ki ga je priredila zdraviliška uprava v Radencih. Tu je bilo izrečenih viš napitnic in govorov, za katere se je zahvalil ban dr. Natlačen, obljubljač, da bo mogoče že drugo leto zgraditi v Murski Soboti gimnazijo in potrebno bolnišnico.

Celje

Upoštevajte vendar tudi mladino!

Kakor se čuje, se je izvršila v teh dneh delitev med I. in II. realno gimnazijo v Celju kar mehanično: polovica učencev in polovica učiteljev se mora posloviti od dosedanjega zavoda in prestopiti v novega. Matematično se da delitev res tudi izvršiti, tudi formalno in stvarno se da izvršiti. Vprašanje pa je, če je to pedagoško? Prvošolci, ki so se

lani komaj privadili svojih učiteljev, dobe sedaj popolnoma druge, in tako vsi drugi. Zlasti hudo mora zadevi to male in velike maturante, ki dobe za vsaj polovico predmetov nove učitelje. Ali bi se ne dala izvršiti ta delitev bolj polagoma in bolj pedagoško? Ali se je sploh kaj oziralo na šolsko mladino ali so bili merodajni le drugi razlogi? — Oče.

RAZPIS ABONMANA V MESTNEM GLEDALIŠČU

Celjsko mestno gledališče razpisuje abonma za sezono 1940-41. Gostovala bosta v tej sezoni ljubljansko in mariborsko Narodno gledališče. Uprizorjenj bo za abonente 10 predstav in sicer 7 dramskih in 3 operne. Gostovanja se bodo črpala iz najbolj uspešnih predstav ljubljanskega in mariborskega gledališča.

Cene abonmana so sledeče: Lože I. reda 1463 din, lože II. reda 1170 din, lože III. reda 936 din, lože IV. reda 702 din. Sedeži v parterju: od I.—III. vrste 234 din, IV.—VI. vrste 199 din, VII.—IX. vrste 164 din. Galerijski sedeži: I. vrste 117 din, II.—III. vrsta 94 din. Državnim nameščencem se nudi ugodnost, da abonma lahko vplačajo v 6 zaporednih mesečnih obrokih. Prvi obrok ob prijavi.

Prijave za abonma sprejema od 23. septembra do 8. oktobra Slomškova knjižarna. Abonentom lanske sezone so rezervirani njihovi sedeži do 30. septembra. Od 1. oktobra dalje se ne bodo rezervirali nobeni sedeži več, ampak bodo isti novim interesentom na razpolago.

Ker je rok za prijavo zelo kratek, se opozarja cenjeno občinstvo, da se za abonma čimprej priklasi.

POŽAR O GRAŠČINI ZALOG

Ponoč je izbruhnil v graščinskem kozolecu v Zalogu pri Petrovčah ogenj. Kozolec je zgorel popolnoma z zalogo sena in otave ter raznim orodjem. Škoda znaša okrog 70.000 din. Gasilec iz Lopate in Arje vasi se je posrečilo ogenj lokalizirati. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

PRVA OBSODBA SPEKULANTA V CELJU

Pri okrajnem sodišču se je zagovarjal žid Marcel Skinner iz Sombora, kateremu so pred kratkim zaplenili v Celju 1900 kg slanine, ki jo je hotel prodati po verjetniški ceni 25.10 din za kg. Obsojen je bil na 30 dni zapore, 30.000 din globe, slanino pa so zaplenili in jo bodo razdelili med celjske reveže. — Zagovarjal se je tudi celjski veletrgovec Božidar Ravnikar, pri katerem so našli 23.000 kg moke in 4.700 kg kave. Obtoženi je dokazal, da je bilo od moke 20.400 kg namenjenih za cinkarno, od kave pa je bilo za cinkarno določenih 500 kg, ostala zaloga kave je

bila njegova in dovoljena za zalogo. Bil je oproščen.

c Umrla je v Zagradu v celjski okolici 52 letna ga. Berta Kolenc, soproga postelnika in gostilničarja.

c Rudarji družbe »Bohemija« v Pečovniku pri Celju so dosegli 18 odst. povznanje vseh temeljnih in akordnih mezd. Ker je podjetje že v mesecu avgustu samo priznalo družinske draginske doklade za 50 odst., znaša skupno povznanje 23 odst. Od lani so rudarji dosegli 44 odst. skupnega povznanja.

c Celjsko mestno avtobusno podjetje je odprodalo tri rabljene avtobuse za promet in sicer po enega na otok Krk in v Sinj, tretjega pa v Ljubljano.

c V drevo je tresnil pri Frankolovem neki osebni avto. Avto se je popolnoma razbil, potniki so bili lažje poškodovani.

c Starejše telovadke pri Sokolu-matice bodo pričele z redno telovadbo v četrtek, 3. oktobra. Vpisovanje do 15. oktobra.

c Policiji je prijavljenih 8 manjših navijačev cen, ki bodo policijsko kaznovani. c Iz policijske torbe. Prijeli so radi tatvin koles 16 letnega Ivana K. doma iz Slivnice pri Celju. Ukradel je tri kolesa, enega v Mariboru, enega na Pragerskem in enega v Celju. Fantalin je bil že pred par meseci naznanjen radi tatvine koles. — 33 letni krošnjar Nikola V. iz Meljana v banovini Hrvatski je svojemu sostanovalcu ukradel iz kovčka razno obleko. Bil je oddan okrajnemu sodišču. — Policiji je bil naznanjen tudi neki mlajši fant, ki je v okoliški deželi šol učencem in učiteljem pokradel več stvari.

c Borza dela. 20. septembra je bilo v evidenci skupaj 304 brezposelnih, moških 161, žensk 143. 10. septembra pa moških 105, žensk 153, skupaj 258. — Delo je na razpolago: 4 hlapcem, 1 oskrbniku, 3 zidarjem, 5 tesarjem, 15 rudniškim koparjem, 8 kmečkim deklam, 14 kuharicam, 5 služkinjam, 1 sobarici in 1 postrežnici.

Plui

p Mestna stojnica za prodajo mesa. Ker so cene mesu visoke, je najširše sloje prisililo, da so že sami dvignili število brezposelnih dni skoraj na ves teden. Z naraščajočo draginjo so seveda omejili tudi druge najpotrebnejše življenjske potrebe. Ti pozdravljajo namero mestne občine, da odpre stojnico za prodajo mesa po lastnih cenah. Samo eno je še pri tem potrebno, to so karte, na katere bodo le siromašnejši sloji dobili meso.

p Elektrarna je zvišala plače. Kakor izvevmo, je tudi elektrarna uvidela potrebo, da zviša plače svojim uslužbencem. Tako so zvišali pisarniškim osebjem za 20 odst. in delavstvu od 10—15 odst. To odločbo

odobrava tudi občinstvo, samo nerazumljivo jim je, čemu razlika v povišanju, saj so vendar predvsem potrebni povišice oni električarji, ki imajo najnižje plače. Tudi tem bi pripadalo vsaj 20 odst. povišice.

p Zastrupila se je. Kamilar Marija, 35 letna posestniška hči iz Krčevin pri Vurberku je stopila na zarjaveli žebelj in se zastrupila tako hudo, da je končno podlegla za zastrupljenjem.

p Repertoar pljuškega gledališča. Dela, iz katerih bodo črpali v tej sezoni repertoar, so sledeča: Ivan Cankar: Pohujšanje, Za narodov blagor, Hlapce Jernej; Tone Cufar: Mali Babilon (groteska); Jurčič: Rokovnjači (predelava Babič); drama Matije Gubca po kajkavskih narodnih motivih; Nušič: Branislav: Narodni poslanec; Ben Jonson: Volpone (tisjak) comedio dell'arte; Goldoni: Sluga dveh gospodov; Molière: Tartuffe; Shaw: Kako obogatiti; Averčenko: Kupčija s smrtjo; Gogolj: Zemitevi; Lope de Vega: Upor na vasi. Poleg tega bodo od časa do časa priredili humoriistične večere s satiričnimi reportažami.

ODKUP PŠENICE V SLOVENIJI

Ker je kraljeva banska uprava v Ljubljani poverila ves nakup presežka domače pšenice Gospodarski zvezi v Ljubljani, ponovno opozarja vse prizadete, da naj ne kupujejo pšenice, ker se izpostavlja visokim kaznim. Opozarjajo se tudi prevozniki, da je promet z domačo pšenico dovoljen le tedaj, če je pošiljki priloženo posebno potrdilo, ki ga lahko dobijo zainteresirani le pri Gospodarski zvezi v Ljubljani ali njenih članicah.

o Premestitve in postavitve. Dosedanji administrativni inspektor prosvetnega ministrstva Janko Leskošek, je postavljen za načelnika oddelka v prosvetnem min. v III-2. Fran Golez, šolski tajnik za okraj mesto Maribor, je premeščen za učitelja na osnovni šoli v Mariboru. Na I. žensko realno gimn. v Beogradu je premeščena Marija Skopin, dosedaj profesor ženske ral. gimn. v Ljubljani.

Stavbinci stavkajo tudi v Ljubljani

Poročali smo pred dnevi o stavki stavbincev v Mariboru. V petek dopoldne pa je Zveza stavbnih delavcev v Ljubljani postavila zahteve za zvišanje mezd, ki bi se morale izvršiti do sobote dopoldne. Izdali so tudi letak. Zahtevajo naj se zidarjem in tesarjem zvišajo mezde za vse

kategorije in razrede za 20%, delavcem za 30%, vajencem in mladoletnim delavcem pa za 35%. Ker v zahtevah niso uspeli, so stopili v soboto v stavko. Merodajni poudarjajo, da ima stavka protizakonit značaj.

Župne gasilske vaje v Križevcih

V nedeljo je ljubomerska gasilska župa priredila v Križevcih velike župne gasilske vaje za križevski okoliš. Ob 18. je v križevski župni cerkvi pričelo biti plat zvona. Navidezni objekti, ki je goril, je bila križevska ljudska šola. Tehniške je vaja zelo dobro uspela in zaslužijo gasilci priznanje.

Pri raportu, ki je bil podan župnemu

starešini g. Kuhariču iz Ljutomera so pri vaji sodelovale sledeče čete: Križevci, Boreci, Lukavci, Logarovci, Koričani in Ključarovi. Skupno je bilo 90 mož ter 2 motorni in 4 ročne brizgalne. Župni starešina g. Kuharič je imel na zbrane gasilce vzpodbuden govor. Potek vaj je opazovalo številno občinstvo.

Kralj Peter II. na obisku pri Hrvatih

Po svojem nedavnem obisku po Srbiji, je naredil naš mladi kralj v petek in soboto poučno potovanje po Slavoniji in drugih hrvatskih krajih. Iz Beograda je potoval z dvornim vlakom. Z njim je bil tudi kneževič Aleksander ter spremstvo. Potoval je sicer inkognito, vendar so mu povsod prirejali slavnostne sprejeme. Na postaji Strizivojna - Vrpolje ga je sprejel hrvatski ban dr. Šubašić s spremstvom. Od tu je kralj Peter II. odpeljal hrvatskega bana v svojem športnem avtu, ki ga je sam šofiral, v Djakovo. Tu je bil kralju prirejen slavnostni sprejem pred vhodom v znano katedralo. Pozdravil in sprejel ga je škof dr. Akšamović. Peljal je nato kralja v cerkev, kjer so

orglje zaigrale državno himno. Kralj je sedel na kraljevi prestol v cerkvi. Na obeh straneh pa kneževič Aleksander in odličniki iz spremstva ter duhovščina. Iz cerkve je kralj odšel v škofijski dvorec ter si ogledal krasno opravljen sobo in dvorane z dragocenimi slikami.

Iz Djakova je krenil kralj z avtomobilom čez Našice v Kutjevo, kjer si je ogledal banovinsko zrebrčarno. Nato pa je posetil Slavonsko Požego, kjer je odšel v vojašnico kralja Aleksandra.

V soboto zjutraj se je mudil kralj v kopališču Lipik. Od tu se odpeljal z avtom v Daruvar, Bjelovar, Garešnico in Novsko, kjer ga je že čakal dvorni vlak, s katerim se je vrnil nazaj v Beograd.

»KONFINIRANI« MLINAR NA POHORJU

Nekateri ljubljanski dnevniki in tudi radio so prinesli vest, da je okrajno načelstvo v Brežicah 18. sept. na temelju uredb o konfinaciji brezvestnih spekulativ obsojilo na prisilno bivanje v Babnem polju Karola Zupanca, mlinarja v Sevnici. Določeno mu je bilo enomesečno bivanje. Obvestilo pravi, da je bil Zupanc obsojen radi tega, ker je imel v svojem min. ogromno količino moke, pšenice in koruze, strankam pa je odklanjal prodajo z izgovorom, češ da je ne bo prodajal, ker je nima. Vesti so tudi trdile, da je Zupanc že konfiniran. Včeraj se je pa predstavil novinarjem ob priliki njihovega obiska Ruške koče ter zanikal, da bi skrival tako velike količine, trdil, da je imel med mlinarji najmanj zaloge in, da tudi v konfinaciji ne bo šel, ker ga je sodišče oprostilo.

o Devizno ravnanje Narodne banke opozarja vse prizadete izvoznike in uvoznike, da morajo prošnje za izvoz in uvoz blaga, ki je pod kontrolo uvoza in izvoza, tudi v bodoče predložiti kakor doslej odboru za izvoz pri deviznem ravnanju Narodne banke. O vseh event. izpremembah bodo izvozniki in uvozniki pravočasno obveščeni.

o Nepodpisane ovadbe radi prikrivanja živil oblasti ne bodo upoštevane.

o Enotne cene za riž dobimo. Prizad bo uvozil iz Italije 20.000 ton riža, od tega bo 4000 ton neolusčenega. Prizad bo uvoženi riž razdelil vsem luščilnicam po isti ceni. Vsa država bo razdeljena na posamezna področja, katera bodo oskrbovala posam. luščilnice po enotni ceni. Tuji pri prodaji trgovcem bodo prevozni stroški obračunani tako, da bo stal riž povsod enak.

o Gorenjski kmetijski zadrugi v Kranju je odobrila Privilegirana agrarna banka dolgoročno posojilo 2.25 milijona dinarjev za ureditev skladišč in poslovnih prostorov.

o Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani opozarja vse slušatelje, naj ne odlašajo z vpisom na univerzo do zadnjega roka. V takem primeru nastane namreč ob koncu vpisovanja izreden naval, ki je neprijeten za slušatelje i onemogoča pravilno poslovanje univerzitetnih uradov. Potrebne informacije o vpisu se dobe na dekanatih poedinih fakultet in v seznamu predavanj.

n. Na konferenci predstavnikov ravnateljstva državnih železnic in drugih ravnateljstev v Beogradu, na kateri so razpravljali o novem voznem redu, je bilo sklenjeno zahtevati tesnejše sodelovanje železniskega in avtobusnega prometa v državi.

n. Indeks cen na drobno in debelo je objavila Narodna banka za 10 mest: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Skoplje, Sarajevo, Novi Sad, Split, Banja Luka, Niš, Cetinje. Iz podatkov je razvidno, da je življenje najdražje v Novem Sadu in Nišu, najcenejše pa v Banji Luki.

n. Pri kopanju peska v bližini Banja Luke je zasulo delavca Mehmeda Murića. Izkopali so ga že mrtvega.

Maribor

Jugoslovanski časniki na Pohorju

Gostje TPZ navdušeni nad lepoto Pohorja — Filmanje pohorskega masiva, njegovega življenja in postojank

Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru je povabila zastopnike vsega jugoslovanskega tiska na izlet po našem lepem Pohorju. Veliki radioekspres je včeraj na Trgu Svobode krasotil mariborske časnike in goste ter jih potegnil do hočkega kolodvora, kjer so se priključili še novinarji iz Ljubljane in Zagreba, ki so se pripeljali z jutranjim vlakom.

Med prirčnim pomenkom je potekla zanimiva vožnja mimo Reke po novi avtomobilski cesti kar prehitro. Zastopniki našega tiska, med katerimi je bilo več takih, ki so prvič bili na Pohorju, se kar niso mogli načuditi lepotam, ki so jih uživali na prekrasni vožnji v sončnem jutru, saj je z nove ceste ponekod kar edinstven razgled.

Sv. Arah. Prva postaja prelepe časninarske ekskurzije. Tam je zastopnike javnega mnenja ujel na filmski trak g. Metod Badjura, ki po nalogu banske uprave snema pohorske krasote za novi kulturno-propagandni film. Po prirčnih pozdravnih besedah ravnatelja TPZ in Putnika g. Loosa, podpredsednika mariborskega SPD g. dr. Rosine, zastopnika mestnega turističnega urada in znanega pohorskega poeta g. Zorzuta ter zastopnika ruškega SPD g. Koruze so si časniki ogledali zanimivosti pri Sv. Arah, Ruško kočo — zlasti zanimivo starodavno cerkvico, kjer je radovednem neumorno razlagal zgodovino banovinski arhivar g. prof. Baž. Med pozornimi poslušalci je bil tudi konservator prof. Mesesnel. Po kratkem odhodu in ponovnem filmanju so časniki »naskočili« pohorske planinske postojanke. Z razglednika pri Sv. Arah so se divili nepozabnemu razgledu, nato pa so peš odšli mimo pohorske glazute k Sokolskemu planinskemu domu, kjer jim je gospodar g. Alfred Kralj razkazal in obrazložil krasno urejen dom in njegove prostore. Nato jih je pot vodila k Mariborski koči, kjer je goste že spet čakal filmski operater g. Badjura s kamero. Spretni »filmski režiser« g. Zorzut je povzročil med časniki dobro voljo in že se je odvijal filmski trak. Po svečanem kosilu v lepem domu, pri katerem so se vrstili vznešeni govori o pomenu in lepotah Pohorja (ravnatelj Loos, dr. Rosina, Zorzut, v imenu časnika pa šef uradnik Zupančič iz Ljubljane) si je družba ogledala Maribor, Kobansko, dravsko dolino, dravsko in Mursko polje z visokega razglednega stolpa, nato pa odšla k Pohorskemu domu. Tamkajšnji domačin g. Zorzut je vodil goste po vzorno urejenem planinskem hotelu, nato pa jih bogato pogostil. Vse prehitro je minil čas ob duhovitem govoru v verzih, v katerih je g. Zorzut pravi mojster in ki mu je pridno »sekundiral« časniki dr. Tine Debeljak. Že v mraku so dospeli v Poštarski dom, kjer se je prezanimiva ekskurzija jugoslovanskih časnika zaključila.

Veselo je donela razigrana slovenska pesem v deževno noč, ko se je avtočar spuščal s pohorskih višin v objem razgibanega Maribora. Zadnja postaja te vesele in zanimive ekskurzije je bila na mariborskem kolodvoru, kjer je gostoljubni kolodvorski restavratore g. Alojz

Majcen okusno aranžiral večerjo, katere sta se udeležila tudi mariborski podžupan g. Žebot in ravnatelj Mestnih podjetij g. Lekani. Ravnatelj Loos se je v lepem govoru prirčno zahvalil vsem udeležencem in poudarjal pomembnost našega Pohorja v tujskem prometu. Vsi časniki so bili edini v tem, da bo ostal včerajšnji izlet v nepozabnem spominu, ki bo odjeknil tudi v vsem našem tisku. Hvaležni so prireditelju Tujskoprometni zvezi v Mariboru za edinstvena doživetja na Pohorju, ki ga bodo odslej še bolj

cenili in z ljubeznijo pisali o njegovih nepozabnih lepotah.

Ekskurzija je potekala v znamenju mladostne razigranosti in veselja. Poleg pohorskega poeta Zorzuta in duhovitega prof. Baža je nehote skrbel za razvedrilo popularni mariborski Lazo, ki je hotel priskrbeti svojemu listu strokovno poročilo o »strupenih« pohorskih kačah ter spravil v žep nedolžnega živčega slepiča, s katerim je nameraval podkrepiti svojo reportažo.

Preskrba Maribora s kruhom

Merodajni izjavljajo, da je banovina že dobila na razpolago pšenico, ki jo je preskrbel Prizad. Od tega je nakazala za Maribor 200 vagonov, odobrila pa je še

na daljših 100 vagonov. To pšenico bodo mletli v mariborskih mlinih in je namenjena tako mariborskemu, kot tudi okoliškemu prebivalstvu.

m. Občni zbor »Združenja igralcev«, sekcija Maribor, je 16. t. m. izvolil sledeči odbor: predsednik Jože Kovič, tajnik Verdonik Edo, blagajnica Kraljeva; odborniki: Crnobori, Manoševski; nadzorni odbor: Zakrajškova, Savinova.

Solske knjige : Tiskovna zadruga

m. Zdravniško društvo v Mariboru priredi v nedeljo 29. t. m. znanstveno ekskurzijo v zdravilišče Rogasko Slatino. Odhod z avtobusom ob 13. izpred hotela »Orel«. Prijave poslati do torka, 24. t. m. tajniku društva, dr. Pertlu, splošna bolnišnica.

m. Gledališče ni povišalo cen — niti večernih in niti za abonma. Razlika med abonmajom in večernimi cenami pa je ta, da dočim se večerne cene med sezono vsled splošne druginje lahko povišajo, pa cene za abonma kljub temu ostanejo.

m. Konje izvažajo čez Maribor v Nemčijo. Tedenko izvozijo v Nemčijo po tej progi povprečno po 50 konj.

m. Število šolske mladine na mariborskih srednjih, meščanskih in ljudskih šolah je doseglo letos skoro 6500. Po statističnih podatkih je na mariborskih treh gimnazijah 2928 dijakov in dijakinj, na štirih meščanskih šolah (razen samostanske) jih je 1587, na mestnih ljudskih šolah razen deške vladnice na drž. učiteljsko in dekliške vladnice na učiteljsko šolskih sester) pa je letos 1898 otrok. Na meščanskih šolah je preko polovice dijakov iz okoliških občin.

m. V tujini si je želela služiti bruh. Nedavno si je želela preko meje natakara J. Z. iz Studencev. Ker pa ni imela listin, si je najela neko starejšo žensko iz Studencev, kateri je obljubila, da lahko obdrži vse pri njej shranjene stvari v skupni vrednosti nad 1000 dinarjev, če jo neopaženo prepelje preko meje. Omenjena stanka je naročilo izvršila. Razočarana pa je bila natkarica v tujini, ker ni mogla dobiti službe. Vrniti se je morala torej v domovino. Še večja žalost pa jo je čakala doma, kjer so jo vtaknili za nekaj časa v zapor, vse njene shranjene stvari pa so bile že med tem razprodane. Kakor vse kaže, so bo drugič dobro premislila izvršiti tak nepremišljen korak.

m. Pri sobotnih demonstracijah v Mariboru so aretirali 12 oseb, kot poroča današnji »Slovenski dom«.

»Zadrega nad zadrego« v Studencih

Uspel začetek sokolske gledališke sezone

V soboto zvečer je Streicherjeva veseloigra »Zadrega nad zadrego« odprla gledališko sezono studenskega Sokola. V popolnoma zasedeni dvorani Sokolskega doma so se zbrali vsi sloji Studencev, ki so vneti pristaši sokolskih gledaliških predstav.

Predno se je dvignil zastor je pozdravil občinstvo starosta studenskega Sokola g. Jože Vokač, ki je poudarjal pomen kulturnega udejstvovanja in plemenita stremjenja domačih sokolskih diletantov.

Že prvi prizori so sprožili val smeha, ki je spremljal nato ves potek igre do konca, saj so bile zadrege res duhovite in igralsko vprav mojstrsko podane. Studenško občinstvo je hvaležno in je zdaj pa zdaj kar pri odprti scei z dolgotrajnim ploskanjem dajalo duška svojem navdušenju.

Režiser Korčec je spet dokazal, da se da tudi iz skromnih razmer dosti ustvariti, če ne manjka seveda dobre volje, ki pa jo imajo studenški sokolski diletanti v obilni meri. Spretno je razdelil vloge, tako da mu niso uhajali z vajet niti celotna igralska skupina niti posamezniki. Dasi diletanti, so pokazali mnogo razu-

mevanja na gledališko umetnost, tako da lahko trdimo, da so studenški igralci za ruškimi med najboljšimi diletanti v mariborski okolici. Nad diletantsko povprečnostjo je bil ves čas glavni igralec g. Jože Mlakar, ki je postavil na oder pristnega kmetskega copatarja Dominika, ki je doživel največ zadreg. Mlakarja poznamo že iz mariborskega Narodnega gledališča, kjer je pred leti z uspehom nastopal, poznajo pa ga kot odličnega igralca tudi Rušani, ki si ga vedno znova radi »izposojajo«. Dobro se mu je prilagodil v igri in maski tudi njegov sosed in življenjski sotrpin kmet Lipe, katerega je kreiral režiser Korčec s popolnim uspehom. Imenovana sta nosila vso težo zabavne veseloigre, saj sta vprav ta dva doživljala eno zadrego za drugo, ki pa so privabljale gledalce solze od neprestanega smeha v oči. Zares boljši polovici obeh nesrečnežev sta bili Dominikova žena Urša gđ. Fride Majheničeve in Lipetova »zmaj« gospe Olge Mikuševe. Prva je že priznana studenška igralka z mnogo rutine, druga pa je dostojno preživela svoj igralski krst ter obeta biti izvrstna igralska moč studenskega Sokola. Prav dobro sta izpopol-

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

Drugo kolo

Ker povsod vihra le boj in klanje, opustili so mirovne sanje spet šahisti naši — se borijo vsak za svojo šahovsko partijo.

Ketiš hitro rad pritiska uro; a ko v naglici zgubi figuro, ne pomaga več mu niti brada, ker je zamujena pač rošada!

Breš pa pravi: »Hud je bil začetek, dasi je četrtek in ne petek; vendar kmetov zdaj dovolj imamo, kaj bi z eno — grem po novo damo!«

Brez »fe« peč-a šah ni za Marvinu, igra na hura ga res skomina. Vendar kmalu se napad umiri, ko kralj v kotu osamljen zacmeri.

Babič majhen je a ves je vrazji; mu od mojstrov — Reti — je najdražji; z lovcom prav lepo napad razbije in v dobljeno končnico zavije.

Čertalič, mladenič vročeglavi, vročo juho vsakomur pripravi, a pozablja, kar uči ga oče: »Kuj železo dokler je še vroče!«

Stupan ves v skrbeh roke si mane, da ga v drugič spet nekdo ne ukane. Zdaj gre pač za novega prvaka in usodna vsaka je napaka!

Naš Gerželj pa tako ima navado, da uniči vsakogar z blokado. Kdor želi spoznati strategijo, naj s Francetom gre igrat partijo.

Bien si misli: »Huda je blokada, sreča pa morda ima ne rada: s konjem manj prekinem le partijo kmetje še mogoče kaj vzdržijo.«

Kakor Stupanu, bi hotel Dasko danes povzročiti zopet prasko, kmet je prost — res — toda kralj samuje in o mračni noči premišljuje.

S Karo-Cann-om se Regoršek brani; hoče, da bo boljši kakor lani. Saj bo lahko zopet točko stisnil, če bo kralja le dovolj pritisnil.

Tokrat pa Marotti nima sreče, zaenkrat igra še preboječe. Vendar niha več o njem ne dvomi, da ni v zvezi s kakšnimi fantomi.

Čaka Kukovec, nastavlja mreže, s trdo roko zdaj po kmetu seže. S kmeti kmalu v končnico zavije in nasprotniku vse upe izbije.

Kdo bo letos li prvak turnira? To vprašanje kibice nervira. Da bi zadnji revež nosil brado, (To bi kibicem bilo v nasladi!

Karel Šumenjak.

Kino

* Grajski kino. Danes umetniški film nenadkriljive igre »Štiri hčerke profesorja Lempa«. Film je posnet po znamenitem romanu amer. pisateljice Fani Hurst.

* Union kino. Velenapeti senzacionalni pustolovski cowbojski film »Zoro maščovalac«. Film vrstočnega tempa in nevernih podvigov.

* Esplanade-kino. Danes zadnjič vefilm »Hotel Imperial«. — Torek odlična veseloigra »Renata in kvartet« z Gustav Fröhlichem, Käthe Nagy, Atila Hörbigerom.

MARIBORSKI SLIKAR SLIKA CERKEV V ŠTRIGOVI

Sloves in sposobnost mariborskih obrtnikov je znana tudi daleč izven mariborske okolice, saj je dospela celo v Medmurje, v Štrigovo. Tam že dalje časa dela mariborski slikarski mojster g. Horvat in obnavlja vso notranjost tamonjše župne cerkve. Ljudje se čudijo njegovi sposobnosti in hvalijo odlično delo mariborskega obrtnika. Pa njegovo res krasno in solidno ter smiselno delo se samo hvali, saj je notranjost velike cerkve vsak dan lepša pod potezami njegovega čopiča.

Obnovitev vseli oltarjev pa je izročena v delo mojstru g. Zamudi v Križevcih, ki je znan izdelovatelj oltarjev. Sloves slovenskih obrtnikov se na ta način širi po vsej naši domovini.

Ob zaključku je treba omeniti tudi umetniško sceno akademskega slikarja prof. Maksa Kavčiča, ki je mnogo pripomogla do tako lepega uspeha. Tudi sinočnja prva novitev je odlično uspela in do zadnjega prostora napolnila prostorno dvorano. »Zadrego nad zadrego« bodo Studenci še večkrat ponovili. ig:

Zanimivosti

Najdaljša država na koncu sveta

Nekoliko podatkov o južnoameriški republiki Chile

Pri nas vemo kaj malo o državah Južne Amerike. V političnem pogledu beremo tuintam kako senzacija, da je bila v tej ali oni državi revolucija, da je postal predsednik ali diktator ta in ta general. Mogoče ve kdo še tudi to, da so se v teh državah in se še križajo interesi različnih vesil. To pa je tudi vse. O socialnem življenju vedo še največ tisti naši izseljenci, ki so si skušali v njih preskrbeti eksistenco, katere jim domovina ni nudila. Splošno mnenje je, da so te države majhne z izjemo Brazilije ali Argentine. O zadnjih dveh vemo pri nas tudi še največ. Mnogo manj pa poznamo Chile.

Republika Chile je najdaljša država na svetu in tudi izredno ozka. Dolga je preko 4.200 km, največja njena širina pa znaša 140 km. Njena površina je en in pol krat večja od Francije. V severnih področjih je zadosti toplo za bombaž, v sredini je milo podnebje, na jugu pri 56 vzporedniku je pa že polarni mrz. Raztegnjena je na ozkem pasu med Tihim oceanom in Cordillerami, ki se dvigajo do 7.000 m visoko. Vendar je povprečna temperatura ugodna skoraj v vseh predelih. V osrednjih predelih goje vinsko trto in imajo velike plantaže sadja. Uspevajo pa tudi vse naše žitarice. V tem delu je tudi glavno mesto Santiago de Chile, ki ima milijon prebivalcev, univerze, velike industrije papirja in številne zaloge. Na jugu so ogromni gozdovi (60.000 km²), pa tudi posevi, sadovnjaki in zlasti goje tu živinorejo. Na skrajnem jugu goje milijone najboljših pasem ovac.

Že to je prineslo ogromno bogastvo čilenskimi veleposestniškim magnatom, med katerimi so tudi imena nekaterih bivših naših izseljencev. Še mnogo večja so rudna bogastva. Na prvem mestu je znani čilski soliter. Pridobivajo ga iz rude »caliche«. Uporabljajo ga za gnojiva, še večji pomen pa ima radi tega, ker ga uporabljajo pri proizvodnji smodnika. Soliter — »belo zlato« — je torej čilski monopol, ki prinaša lastnikom ogromne dobičke. Iz vode, ki ostane po proizvodnji solitra, pridobivajo jod. Tudi tega Chile izvažja in krije 70% svetovne potrebe. Proizvodnja bakra je na drugem mestu v svetu. Letno ga izvozijo 300.000 ton. Ima velike zaloge železa, premoga, zlata, srebra, boraxa, soli, žvepla, kalcijevega karbonata (za cement), kaolina, aluminija itd.

Republika Chile obstoja dobro stoletje, odkar se je osvobodila španske nadvlade. Je pradomovina Araucanos Indijancev, ki so svojo domovino nekoč vneto branili

pred španskimi osvajalci. Njihovi potomci so danes že vključeni v celoten tok gospodarstva in pomagajo ustvarjati moderna bogastva. Tudi Chile danes ne nosi več tako upravičeno svojega imena, kot prej. »Chile« — je izraz iz indijanskega narečja »aymara« in pomeni »koniec sveta«. Panamski prekop in železniške, avtomobilske ter aeroplanske zveze preko Buenos Airesa, so Chile precej približale tudi Evropi. Pred sedanjo vojno so na-

meravali uvesti zračno progo, po kateri bi potovanje trajalo le 5 dni.

Ogromna bogastva, ki so se zbrala v rokah nekaterih rudniških magnatov in posebno lastnikov velikih latifundij še iz kolonialne dobe, na drugi strani pa nizek življenjski standard, so poleg spletke tujih vesil povzročitelji trenj v življenju republike na skrajnem jugu novega kontinenta. Zadnji dve leti ji predseduje Pedro Aguirre.

Podoba iz sedanje svetovne vojne

Maščevanje radi neuslišane ljubezni

V vaseh južne Srbije je doma običaj, da prinese nevesta na dan poroke svoji materi vrč vode z izvira. Na tej poti jo spremljajo moški sorodniki in prijatelji ženina, ki nosijo gorče bakle, a nevesta stopa med njimi vsa osveljena. Tako je nedavno šla po vodo k izviru tudi mlada nevesta Marija Protičeva iz Kavadar. Za njo sta šla ženinova brata Marko in Blaž Kubica. Hipoma je nevesta presunljivo zavpila, plamen je v hipu zajel eno izmed obeh kit, ki sta ji padali po hrbtu. Marko se je namreč Mariji preveč približal ter ji pri tem zažgal lase. Ogenj so sicer kmalu pogasili, vendar je Marija dobila težke opekline ter je izgubila svoje lepe lase. O tem dogodku je razpravljalo tudi sodi-

šče. Marko se je pri razpravi tako čudno obnašal, da so njegovi sovaščani začeli celo zadevo podrobneje preiskovati. Pri tem se je razkrilo, da je Marko hote zažgal bratovi nevesti lase, da bi priredil »majhen ognjemet«, kakor se je sam ob neki priliki porogljivo izrazil. Pravo ozadje vsega pa je, da je bil tudi Marko zaljubljen v bratovo nevesto ter mu je zaradi tega ni hotel privoščiti.

KROKODIL PREMAGAL LEOPARDA

V Kalmi (Bengalija) so domorodci opazovali strašno borbo med leopardom in krokodilom. Leopard je demal na obrežju reke. K njemu se je priplazil krokodil in ga zgrabil za vrat. Nastala je strašna borba na življenje in smrt, ki je trajala precej dolgo. Končno je zmagal krokodil, ki je svojo onemoglo žrtev odvel v reko in z njo izginil v valovih.

Na Švedskem: vozi levo

Švedska je poleg Anglije edina evropska država, ki ima še promet po levi strani. Od 1. maja 1941 dalje se bō tudi Švedska pridružila onim državam, ki so uvedle promet po desni.

KLEOPATRA Z VELIKIM NOSOM

Kleopatra je bila v dobi slavnega rimskega vojskovodje Julija Cezarja vladarica Egipta. Ko je Cezar prišel s svojimi legijami v Egipt, da bi ga osvojil, ga je Kleopatra s svojo lepoto tako očarala, da je prvič v življenju pozabil na državljansko dolžnost. Cezar je imel namreč veliko nagnjenje do žen z velikim nosom. V tem pogledu je Kleopatra prednjačila.

BORBA MED ORLOM IN DEČKOM

V nekem majhnem macedonskem kraju je ogromen orel napadel čredo ovc. 10letni pastirček je v strahu za svojo čredo navalil na velikansko ujedo, ni pa vedel, da bo ta borba nevarna za njegovo življenje. Med dečkom in orlom se je razvila borba na življenje in smrt. Končno se je malemu junaku posrečilo ubiti ptico s srpom. Orel je tehtal 20 kg in je preko razprostrtih peruti meril 3 metre.

300 LETNICO ROJSTVA RUBENSA

enega izmed najznamenitejših flamskih slikarjev, so slovesno proslavili 21. in 22. septembra v Anversi.

Sreča na valovih

Američani pred 25 tisoč leti

Po natančnem proučevanju najstarejših človeških naselbin v Novem svetu sta prišla profesorja Harvardovega vseučilišča dr. Bryan in Ray do prepričanja, da je človek živel v Severni Ameriki že pred kakšnimi 25.000 leti. Raziskala sta Lidenmeierjevo dolino na severovzhodu Colorada, kjer je so arheologi Smithsonianovega zavoda odkrili veliko množino raznih človeških potrebščin poleg kosti izumrlih živali. Šlo je za lovsko taborišče ameriških pradomacinov, ki so v poletjih zadnje ledene dobe lovili tu velike bizontove velblode in mamute. Geologi so ugotovili, da so ameriško ledeno dobo prekinili vsaj trije daljši presledki, ko so bile podnebne prilike približno takšne kakor danes. Iste razmere so

bile v Severni Evropi, kjer pa so ugotovili štiri toplejša meddobja.

Bryan in Ray izjavljata, da se je napredovanje in nazadovanje ledovja v starem in novem svetu dogajalo istočasno ter je imelo po vsej priliki tudi iste vzroke, ki jih pa ne poznamo. Predzadnjič je koloradsko ozemlje pokrilo z ledom pred kakšnimi 25.000 leti, kar so izračunali po usedlinah v ozemljih, ki so se po nazadovanju leda spremenila v jezera. Najdbe v Lidenmeierjevi dolini izvirajo bržkone iz dobe neposredno po tej predzadnji ledeni dobi. Se pred kratkim je znanost zavračala naziranje, da bi ljudje živel v Ameriki že v ledeni dobi.

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

105 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

— Zajet si! Ne gani se s skednja, sicer dobiš kroglo v glavo!

Odpri sem vrata in potisnil na skedenj kmeta. Nato sem vrata zaklenil.

Hrobar in jaz sva naložila po dva nahrbtnika, Krisa enega. Koj nato smo se izgubili v temo. Nahrbtniki so bili od sile težki, večkrat smo morali počivati. Do jutra smo jedva prišli v naše skrivališče v Krasnovaškem gozdu. Zvečer pa smo blago odnesli v mesto, kjer ga je Krisa prodal z velikim dobičkom.

Čez dva dni smo znova položili Hejtmanovo krdelo. Krisa je bil izvedel v mestu, da krene Hejtmanovo krdelo na drugo mesto. Pritekel je k nama:

— Tako, fant, danes krene Krisa spet na pot... Položili ga bomo kar tukaj... v mestu. To bo vzbudilo strahovito paniko. Odšli bodo iz skednja na robu Zahumne ulice... Dali jim bomo ponjhati popra!

Zvečer smo se skrili blizu skednja, v katerem se bodo sešli tihotapci. Ko se je dobro stemnilo, smo preplezali plot, ter legli v jarek kakih deset korakov od vrat skednja. Slišali smo, kako se je nedaleč oddal ustavil voz. Ko je voz odšel, so jeli prihajati na skedenj tihotapci.

— Ali so že vsi, — je vprašal Hejtman.

— Vsi razen Janka Mrene, — je od-

govoril nek tihotapec.

Ko je prišel poslednji, smo vdrli za njim na skedenj, posvetili ter z repetirkami zagrozili:

— Roke kvišku! Sedite!

In spet sem preiskaval slone. Tudi tokrat sem pričel pri Hejtmanu ter mu zaplenil samokres. Dejal sem mu:

— Če še tretjič najdem pri tebi takole igračo, ti odpilnem mozeg in glave! Ali razumeš?

Preiskal sem vse slone. Namenoma sem delal počasi. Medtem pa je Hrobar pometal iz skednja vse nahrbtnike, Krisa pa jih je odnašal. Nato sem ukazal tihotapcem, naj do jutra ne zapustijo skednja, zaloputnil vrata ter jih zaklenil. Seveda me ne bodo poslušali ter bodo verjetno prej odšli, teda nam je to vseeno.

Blago smo odnesli k prekupcu, ki ga je Krisa na to že opozoril. Pol ure po napadu je bilo blago že prodano. Zanj smo dobili jedva tretjino njegove vrednosti.

Krisa se je veselo smejal:

— To bo besedi! To bo poplah! Toda dokazali smo, da lahko storimo, kar se nam poljubi. Če pa bo naneslo, jih položimo še v tretje!

Nekoliko dni smo potem zbirali blago, ki je bilo skrito na raznih mestih. V de-

nar smo spravili vse. Odločili smo se, da nekaj dni počivamo.

Hrobar in jaz podnevi spiva v žganjarni, ponoči pa se potikava blizu Rakovega. Hodiva po gozdovih, poljih in cestah včasih pa si drzneva tudi v mesto. Krisa pa medtem pripravlja delo za bodoče tedne. Z njim se sestajava ponoči.

Poleg onih štirih tisoč dolarjev, ki sem jih spravil pri Petriku, imam še osem tisoč petsto dolarjev in več ko dva tisoč rubljev v zlatu. Večino tega denarja sem skril v neki duplini lipe blizu Havrankovega doma. Tudi Hrobar skriva ondi svoj denar. Ta kraj imenujemo najino banko.

Nekega večera sem šel s Kriso in Hrobarjem k Mamutu, ki je ohromel tako, da ne utegne več tihotapiti. Prijatelj nas je vzradoščeno pozdravil. Okna je zastrl ter zaprl oknice. Pili smo vodko. Mamut me je dolgo gledal, potem pa me je vprašal:

— Ali je res... da si tisti...?

— Kaj? — sem ga vprašal.

— Kon-fi-dent?

Krisa je prasnjal v smeh in rekel:

— Mamut, ali imaš temo v glavi... Mi vsi trije polagamo novačke. Razumeš? Zalezujemo jih in napadamo... Njega pa so videli, ko jih je preiskaval. Zdaj pa govorijo po mestu, da je konfi-dent!

Mamut mi je pokimal in se veselo nasmehnul.

— To je, tovariš, plačilo za vse, kar so nam prizadejali, — je nadaljeval Kri-

sa. — Za Havranka, za Lorda — in za to, ker so taki bedaki in kvarijo na vsakem koraku naše spoštljivo delo!

Krisa je v dušku izpraznil kozarec in udaril s pestjo po mizi:

— Če se nam zahoče, ne pustimo niti enega krdela čez mejo! Meja je naša! Naša! Mi smo trije, onih je morda tristo — toda niti eden ne pride čez mejo! No-beden! Meja je naša!

Mamut je pil in kimal z glavo. Obraz je imel ko izklesan iz kamna. Velike otroške oči so se preprosto smejale; v njih je bliskalo znabiti na stotine čustev in misli, ki jih Mamut nikoli ni znal izraziti.

Ko smo se poslavljali, je Krisa poklical Mamutovo ženo in ji dejal:

— Mož vam sedaj ne dela posebnega veselja, kaj?

— Kaj bi?

— Ali bi ne odprli trgovinice ali kaj podobnega?

Radostno so ji zasijale oči.

— Toda kako?

— Dam vam tisoč rubljev, — je rekel Krisa.

— Tudi jaz vam dam tisoč, — sem pristavil.

— In jaz tisoč, — je dejal Hrobar.

— Kako vam povrnem? — je ginjena dejala žena.

— Ni treba. To je zanj, — je pokazal Krisa na Mamuta. — Toda varujte nam ga... tega mamuta, ki mu vsak otrok lahko skrivi las na glavi. Sedaj je svet pač tak: slabotnega in dobrega človeka razgrize z zobni...

Sport

Krasno uspele motorne dirke na Teznem

Motociklistične dirke Motosekcije Slovenskega Avtokluba v Mariboru so včeraj zopet pokazale, kakšno zanimanje vlada pri nas za motorizirani sport, čeprav smo imeli baš glede teh prireditev sedaj v Mariboru daljši presledek. Okoli 10.000 gledalcev se je nabralo na prostornem dirkališču, ki so ga prireditelji za dirke na novo uredili. Med navzočimi smo opazili uradne zastopnike, poveljnika mesta generala Paraca, garnizonarja polkovnika Maslača, oba okrajna načelnika dr. Šiško in Ajleca, mag. ravnatelja Rodoska, načelnika motosekcije Avtomobilskega Kluba Ljubljana inž. Struno in urednika »Avtoporta« Kristana. Organizacija dirke je bila ves čas na dostojni višini, za kar gre predvsem zasloga vodji dirke ppor. Aleksandra Glebovu ter starterju Boškoviču, načelniku sportne komisije Saveza motociklistov kraljevine Jugoslavije iz Zagreba. Preobširno bi bilo naštevati tudi še vse druge, ki so zaslužni za lep potek tekmovalnosti.

Radi tehničnih težav so odpadle avtomobilske dirke, k motornim pa je prišlo na start 52 motociklistov iz Maribora in od drugod. Presenetilo je, da je izostal »leteči Kranjec« Starič, kateremu je prireditelji izpolnili vse stavljene pogoje za start. Nežadovoljno občinstvo je to različno komentiralo. Sicer pa so nastopili skoroda vsi tekmovalci, ki bodo tudi na startu za državno prvenstvo 6. oktobra v Zagrebu, tako da bo bržkone tudi v Zagrebu vrstni red tekmovalcev v posameznih kategorijah isti. Dirke so minile brez resnih nezgod.

TEHNIČNI REZULTATI:

Motorji do 250 ccm, sportne kategorije: 5 krogov, 5000 m, stojeci start: 1. Babič (Z) 3:39, 2. Metz (Z) 3:43, 3. Pavlekovič (Z). **Motorji 500 ccm, turni, 5 krogov, 5000 m:** 1. Likar (Z) 3:32, 2. Čerič (M) 4:00, 3. Vuković (Z). **Motorji 200 ccm, turni:** 1. Lečer (Z) 4:26, 2. Vučević (Var) 3:33, 3. Polak (M). **Motorji do 500 ccm:** 1. Uroič (Z) 3:25, 2. Kopić (Z) 3:36, 3. Sela (M). **Motorji do 350 ccm, turni:** 1. Vuković (Z) 3:57, 2. Čerič (M) 4:05, 3. Dokmanović (Z). **Motorji do 1200 ccm, turni:** 1. Likar (Z) 4:06, 2. Bar (Kranj) 4:19, 3. Pavlekovič (Z). **Motorji do 350 ccm, sport, leteči start:** 1. Uroič (Z) 3:25, 2. Metz (Z) 3:40, 3. Pavlekovič (Z).

Motorji do 1200 ccm: 1. Dr. Hribar (Z) 4:02, 2. Golak (Z) 4:13, 3. Luzar (Z). **Motorji do 1600 ccm, sport, leteči start:** 1. Babič (Z) 3:17, 2. Metz (Z) 3:30, 3. Kopić (Z).

Pri včerajšnjih dirkah je bil tudi dvakrat izboljšan najboljši čas za 1 krog, ki ga je doslej branil Herič s 40.1. Najprej je vozil Uroič (MK Zagreb) na Japu v kategoriji 500 ccm 40 sekund, nato pa je isti vozač na Japu v kategoriji 350 ccm čas še enkrat izboljšal na 39.3.

Družabni del včerajšnje prireditve z raz-

glasitvijo rezultatov in razdelitvijo daril je bil zvečer v »Mariborskem dvoru«. Poleg že prej imenovanih uradnih oseb je bil navzoč tudi komandant divizije general Stefanović iz Ljubljane. Načelnik motosekcije ppor. Glebov je pozdravil vse navzoče ter se sodelavcem zahvalil za pomoč pri delu. Predsednik Avtokluba dir. Krejci je poudaril sportni pomen prireditve, zlasti z ozirom na narodno obrambo. Načelnik sportne komisije SMKJ Bošković je končno razglasil rezultate in razdelil res dragocena darila. V imenu tekmovalcev je spregovoril Zagrebčan Uroič, ki je podčrtal lep sprejem in dobro organizacijo dirk. Šele v poznih večernih urah so se razšli prireditelji in gosti na svoje domove.

Prva zmagava ISSK Maribora v ligi

Včerajšnja ligaška nedelja je potekla v znamenju prvega popolnega uspeha ISSK Maribora, ki pa je zaenkrat na tablici ostal na svojem mestu. Amater se je še bolj utrdil na vrhu, Ljubljana je prehitela Kranj, sicer pa je vrstni red klubov neizpremenjen.

MARIBOR—BRATSTVO 5:3 (1:2)

Po seriji neuspehov se je vodstvo ISSK Maribora odločilo za izpremembo v postavi moštva, ki se je na včerajšnji tekmi res tudi v veliki meri obnesla. Zlasti je klub s tem našel svoj ligaški napad, kajti že dolgo časa nismo videli Mariborčanov toliko in tako uspešno streljati kakor včeraj. Pregrupacija pa je prinesla v moštvo tudi nove svežosti in poleta, manj komplicirano, a zato mnogo koristnejšo igro, ki se je zlasti pokazala v prvem delu drugega polčasa. Ko se bo moštvo v sedanjih sestavi bolje vgrajalo in ko se bo krila vrsta kot celota dvignila na ono stopnjo, ki je po individualnih sposobnostih posameznikov smemo pričakovati, bo Maribor brez dvoma igral zopet vidno vlogo v slovenskem nogometu. Obramba je prav dobro čistila, lahko pa bi bila preprečila tretji gol. Gosti so nastopili s fizično krepko razvitim moštvom, ki pa igra na momente preostro. Zaradi tega je moral tudi Ban z igrišča. Posebne skupne igre niso mogli razviti sprčo nasprotnikove razpoložnosti, ugajali pa so v startu ter z dolgimi udarci. Obramba, zlasti vratar, je bila večkrat precej nesigurna, najboljši del je krila vrsta.

Zmaga Mariborčanov je popolnoma zaslužena. Po odmoru je sicer Bratstvo rešilo 1 gol naskoka, vendar si je Maribor že v četrtni uri po odmoru zagotovil zmago. Strelci so bili za Maribor Ogrizek (2), Vele (11), Gajsek

in Stare, za goste pa Ivanšević (2) in Sretanović. Tekmo je sodil ljubljčan g. Lukežič.

LJUBLJANA—ZELEZNIČAR 3:2 (1:2)

SK Ljubljana je dosegel proti Železničarju ne baš prepričevalno zmago, ker so bili gosti boljše enajstoričar na terenu ter so do odmoru tudi vodili 1:2. Po odmoru je sodnik diktiral proti Železničarju 11 m radi roke, Ljubljana je izenačila in z nadaljnjim golom zmagala. V 22. min. druge polovice si je Presinger pri karambolu z Železničarjevim vratarjem po nesreči zlomil nogo. Strelci so bili za Ljubljano Lah in Pupo (2), za goste pa Turk in Pocajt. Sodnik g. Jelenič iz Zagreba.

OLIMP—MARS 0:2 (0:1)

KRANJ—AMATER 4:1 (3:1)

Prvenstvo prvega razreda

Slavija—Slovan 4:2 (3:1)

Pobreska Slavija je v Guštanju v prvenstveni tekmi premagala Slovana 4:2 (3:1). Gole so dosegli Rožmarin, Čebulj (2) in Pasternjak za Slavijo ter Kološa in Mihelač za Slovana. Sodil je g. Nemec iz Maribora.

Mura—Lendava 10:1 (4:1)

L. SK Lendava je doživel v Murški Soboti pravo katastrofo. Lendavčani so odpovedali, dočim je Mura odlično zaigrala. Največ golov sta dosegla nekdanja Mariborčana Bosina in Kukanja. Sodnik g. Orel iz Maribora.

CELJSKI NOGOMET

V prvorazrednem prvenstvu so Atletiki premagali Jugoslavijo 3:1 (1:0), juniorji

Jugoslavije so premagali Olimp 4:1 (2:1), Celje pa je dobilo juniorsko tekmo proti Atletikom s 3:0 p. l.

Zorko je skočil 6.86 m

Nov slovenski rekord v skoku v daljino je postavil na meetingu Ilirije v Ljubljani atlet SK Železničarja Zorko, ki je skočil 6.86 m. Omembno zaslužila med drugimi tudi rezultata Gorška (Celje) 1:59.2 in Oberska (Ilirija) 1:59.4 na 800 m. V teku na 100 m za juniorje je zmagal Hrovatin (Zel.) z 11.9, pri seniorjih pa je Zorko (Z.) odnesel drugo mesto z 11.5 za Ilirijanom Ratičem. V metu kopja je še odnesel 4. mesto Matelko (Z.) s 43.30, v juniorskem teku na 100 m pa Bačnik (Zel.) 5. mesto.

Dva poraza, ena zmagava proti Romunom

Včeraj so se srečali naši in romunski nogometaši v treh tekmah, izmed katerih je bila ena v Sofiji, dve pa v Beogradu. Izkupiček teh tekem je za naš nogomet kaj pičel. A in B garnitura je izgubila, gladko zmago pa so dosegli v Beogradu juniorji.

Jugoslavija A—Romunija A 1:2 (1:1)

Romunija B—Jugoslavija B 2:1 (1:1)

Jugoslavija—Romunija (jun.) 4:1 (3:0)

KOLESARSKA DIRKA NA POHORJU

SSK Maraton je priredil včeraj na novi Pohorski cesti Reka—Sv. Arah prvo kolesarsko konkurenco. Na 12 km dolgi progi je startalo vsega 9 tekmovalcev, med njimi tudi ljubljčan Franc Gartner, ki je slovenski kolesarski sport uspešno reprezentiral v dirkah okoli Srbije. Pri nas je radi kvara na kolesu dosegel le drugo mesto. Zmagovalec dirke je Karel Sodce (Maraton) v času 32:57.2, 2. Gartner Fr. (Ljubljana) 34:12.3, 3. Albin Horvat (Maraton) 38:11, 4. Jaučnik (Železničar), 5. Ivan Soje (Maraton), 6. Zupan (Celje).

VIII. POHORSKI GOZDNI TEK

K letošnji osmi vsakoletni prireditvi na Pohorju je prišlo na start samo moštvo prireditelja SSK Maratona, dočim so ostali klubi izostali. Maraton si je tako v postavi Stojnšek, Ebrič, Soje osvojil za letos prehodni pokal. Posamezni tekači so rabili za progo 4700 m od Ruške kočje do Pohorskega doma: 1. Stojnšek 15:59, 2. Soje 19:32, 3. Ebrič 19:44.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, prekladi, dopisovanja in žensitovanski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno obliko znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vnositi v listu skupaj z naročilom ali pa po poštini položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znanjka za 3 din.

SLUŽBO DOBI

KUJARICA

katera opravlja tudi vsa druga dela se sprejme v manjši družini. Do piši na ogl. odd. »Večernika« pod št. 180524. 18052-2

Boljšje

MIRNO DEKLE

ki zna tudi samostojno kuhati, išče manjšo družino. Do piši na ogl. odd. »Večernika« pod št. 180524. 18052-2

CEVLJARSKI POMOČNIK

se sprejme Hauptman, Kamnica pri Mariboru. 18049-2

KROJAŠKEGA POMOČNIKA

dobro izvežbanega, sprejme krojaštvo Aleksandrova 24, Maribor. Delo je stalno. 18060-2

SLUŽBO IŠČE

ABSOLVENT

trgovske akademije z dobri mi spricavali išče za takoj primerne službe. Dopisi na ogl. odd. »Večernika« pod št. 13. 18053-3

VAJENCI (KE)

Išče se

NATAKARSKA VAJENKA

Naslov v oglašnem oddelku. 18055-4

STANOVANJE ODDA

Odda se DVOŠOBNO STANOVANJE s 15. okt. mirni stranki Zagata 5. n. Rapidu. Prahu prosto. 17935-5

DVOŠOBNO STANOVANJE

s kopalnico, parketi, se odda eventualno takoj. Vprašati: Stritarjeva ul. 29-I. 18061-5

Pedisa
KOPALNA SOL ZA NOGE
PROTI POTENJU, UTRUJENOSTI
STI IN BOLEČEMU VNUTJO
NOG, TRDI KOŽI, KURJIM
OČESOM IN OZEBLJAM
DIN 3.—, 6.— IN 12.—
DROGERIJA
Kanc

PREHRANA

V sredini mesta se sprejme

DIJAK

k boljši družini na vso oskrbo. Pri študiju event. pomoč. Naslov v ogl. odd. 18054-7

LOKAL

LEP LOKAL

na prometnem kraju se odda takoj v najem. Naslov v ogl. odd. lista. 17911-10

POSEST

Nujno se prodaja

TRIDRUŽINSKA HIŠA

z vrtom. Vprašati v Gospodarski 14, Pobrežje. 17896-11

HIŠA

3 sobe, kuhinja, velik vrt se odda v najem. Reicher, Tezno, Ptujška c. 89. 18051-11

V najem se odda

HIŠA

z velikim vrtom in 3 sobami. Studenci. Kralja Petra c. 173. Cena 300. 18062-11

Psihografolog in astrolog

S. PARADISO

Maribor, Gosposka ulica

Hotel »Zamor«

Psihografolog Paradiso

Vam pokaže smer sreče

in blagostanja. Vam odpre

zastor Vašega življenja.

Pove Vam s kom in kako se boste poročili

Kako se obvarujete nesporazumov v zakonu. Kateri

so Vaši srečni dnevi. Kdaj se

podajate v špe kulacile da Vam srečno

uspejo. Katerih boleznih in

nezdod so čuvajte. Ke dal

nal staviš loterijo itd. Dela na strogo znanstveni

podlagi. Obiske sprejema od 9. do 12. in

od 2. do 7. ure.

Ostane samo do 29. t. m.

5. 18062-11

Čitajte, »Večernik«

OBRT. TRGOVINA

Na prodaj

BUKOVA DRVA

100 klafter suhih cepanic. Izve se pri Novak, Vrbanova ul. 20. 18057-13

KERAMIKA

Hišni posestniki in najemniki, pregledjte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

Kupujem dnevno vsako količino lepih, obranih, namiznih

Iabolik

ter plačam za iste najvišje dnevno ceno.

JOSIPINA BOLE

sadije in zelenjava na veliko, Maribor, Koroška 20, dvorišče

ŽENSKI KOTICEK

NOGAVICE

rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenine, Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

GLASBILA

Prodaj

HARMONIKO

»Lubas« C-dur, Krpanova ul. 20, Studenci. 18050-20

POUK

UCITELJSKICA

maturantka bi poučevala dijak ali dijakinjo nižjih razredov sred. šol za hrano ali stanovanje. Naslov v ogl. oddelku. 18058-21

VOZILA

B. M. W. MOTORNO KOLO s prikolico, 750 ccm v odličnem stanju, prodaj. Vprašati pri poslovalnici »Večernika« v Celju. 6238-22

OBVESTILA

ČASTNI IZJAVA!

Podpisana Pogač Ivanka, tkalka v tovarni svile Radvanje, preključujem kot neresnične vse moje obdolžitve, ki sem jih izrekla o ge. Ferlič Elzi in g. Audič-u napram mojim sodelavkam, kot neresnične in neosnovane ter se zahvaljujem imenovani, da je odstopila od kazenske tožbe. Svoje dejanje obžalujem, Maribor, dne 14. sept. 1940. 18059-26

SPOMNITE SE CMD!

RAZNO

Welsovo

SVETOVNO ZGODOVINO

in druge knjige poceni prodaj. Marx, Stritarjeva 7-I. 18063-28

SAMO SE NEKAJ DNI!

Za vkupavanje sveže, prvo vrstine in

prave bosanske sive

v gajbah po 15 do 18 kg odajam in pošiljam tudi po železnici po dnevni ceni

Josipina Bole

sadije in zelenjava en gros,

Maribor, Koroška cesta 20,

dvorišče. 1058

SAMO SE NEKAJ DNI!

Združenje prevoznih obrtov v Mariboru sporoča žalostno vest, da je v nedeljo dne 22. septembra po daljši bolezni mirno v Gospodu zaspal gospod

Jožef Leber

bivši izvošček in hišni posestnik

Pogreb se vrši v torek dne 24. septembra popoldne ob pol 4. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Rajnemu tovarišu, bivšemu članu uprave in častnemu članu združenja ohranimo hvaležen spomin.

UPRAVA